

23 İyun Dövlət Qulluqçularının Peşə Bayramı Günü

Azərbaycanda dövlət idarəciliyi: qlobal uğurlara aparan strategiya

Sürətli inkişaf edən Azərbaycanın beynəlxalq aləmdə öz nüfuzunu möhkəmləndirməsi Ümummilli Lider Heydər Əliyevin dövlət idarəetmə sisteminde həyata keçirdiyi islahatlardan başlayıb. Prezident İlham Əliyevin bu islahatları qətiyyətlə davam etdirməsi səyində isə ölkəmizin qüdrəti gündən-günə artmaqdadır. Həzirdə ölkəmizdə müasir tələblərə cavab verən dövlət idarəetmə sistemi qurulub, həkimiyətin bütün qollarının funksiyaları dəqiqliyi müəyyənləşdirilib, vətəndaşların hüquq və azadlıqlarının qorunması və həyata keçirilməsi üçün zəruri təsisatlar yaradılıb.

2024-cü ilin noyabrında Bakıda BMT-nin İqlim Dəyişmələri üzrə Çərci-və Konvensiyasının Tərəflər Konfransının 29-cu sessiyası keçiriləcək. Azərbaycanın dünyanın ən böyük və mötəbər tedbirlərindən biri olan COP29-a evsa-hibliyi etməsi Prezident İlham Əliyevin növbəti qlobal qələbəsidir. Dünya İqtisadi Forumu tərəfindən 2023-cü ilin oktyabr ayında Cenevre dərc edilən və iqlim dəyişiklikləri ilə əlaqədar hesabata əsasən, Azərbaycan Respublikasının Enerji Keçid İndeksi 62-dir və iqlim dəyişmələri üçün əhəmiyyətli olan bu göstərici ilə ölkəmiz dünyada 32-ci yerdədir. Bu noticə ilə ölkəmiz iqtisadi inkişafda yüksək göstəricilər əldə etmiş bir çox dövləti, o cümlədən "Böyük yeddilik (G 7) qrupuna, Avropa İttifaqına, İqtisadi Əməkdaşlıq və İnkışaf Təşkilatına aid olan bir sıra ölkələri geridə qoyub. Bu nailiyyətlər həm də COP29-un Azərbaycanda keçirilməsini şərtləndirir.

Olıyev ölkəmizin işğaldan azad edilmiş torpaqlarını "yaşıl enerji" zonası elan edib. Bu ərazilərin 2050-ci ilədək "Netto sıfır emissiya" zonasına çevrilmesi nəzərdə tutulur. Heç şübhəsiz ki, indiyədək ölkəmizin dəf etdiyi digər hədəflər kimi, bu məqsədə da yüksək səmərəliliklə həyata keçirilən dövlət idarəciliğin texnologiyaları sayəsində çatacaqıq.

Qeyd etmək lazımdır ki, əhəmiyyətli

Qeyd etdiñ kəskinlik, onun işinə qəsəbəsi
neft və qaz ehtiyatlarına malik Azərbay-
can enerji portfelini şaxələndirmək və
davamlılığı gözləmək zərurətini qəbul
edir. Onun əsas beş milli prioritet arasın-
da təmiz ətraf mühito nail olmaq və "ya-
şıl inkişafı" təşviq etmək öhdəliyi var. Bu
öhdəlik iqlim sahəsində fəaliyyəti və da-
vamlı inkişaf naminə qlobal imperativlə-
rə uyğunlaşmaq istiqamətində şüurlu

10 uygunlaşdırmaq konusundakı şəra seyłeri öks etdirir. COP29-un əhəmiyyəti isə texnoloji mübadilə və innovasiyaları əhatə edən siyasetin uyğunlaşdırılması prizmasından kənara çıxır. Bu qlobal forumda əməkdaşlıq Azərbaycana tekçə ekoloji problemləri həll etmək deyil, həm də özünü müasir innovasiyalara və rəqabətqabiliyyətli insan potensialının inkişafına töhfə verən ölkə kimi göstərmək imkanı verir. COP29-un Bakıda keçirilməsinə qərar verilməsi ölkəmizin bu statusunun qlobal miqyasda tanınmasının, siyasi və iqtisadi nüfuzunun, alternativ enerji istehsali sahəsində zəngin potensiala malik olmasının göstəricisidir.

qiyyə yol açan uğurların əsasında Ümum-milli Lider Heydər Əliyev tərəfindən müəyyən edilmiş və Prezident İlham Əliyevin yaradıcılıqla təkmilləşdirilmiş və yeni səviyyəyə qaldırılmış inkişaf strate-giyası durur. Güclü liderlik, qlobal dü-süncə bacarığı, yüksək intellekt, mükəmməl diplomatik qabiliyyət, effektiv və məqsədyönlü yorulmaz fəaliyyəti ilə Azərbaycanı qlobal məqyasda ön sıralara çıxarmış, səmimiyyət və yüksək kom-munikasiya qabiliyyəti, münasibətlərdə məntiqli ardıcılıq və etibarlılıq kimi şəx-si keyfiyyətləri ilə özünü beynəlxalq təş-kilatlar və dünya liderləri tərəfindən eti-barlı tərəfdəş kimi qəbul etdirən Prezi-dent İlham Əliyev həm də səmərəli, müasir dövlət qulluğu sistemi qurmağa müvəffəq olmuşdur. Bu gün Prezident İlham Əliyevin ölkədə gerçəkləşdiridiyi yeni dövlət idarəciliyi texnologiyaları sa-yesində "sözümüz imzamız qədər keçər-lidir" sözləri ölkənin həyatə keçirdiyi real siyaseti və onun nəticələrini təsdiqləyən prinsipə çevrilib.

Innovativ idarəciliq texnologiyalarının nə dərəcədə uğurlu olmasının ən parlaq tezahürü kimi Prezident, Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə 44 günlük Vətən müharibəsində qazanı-

lan məhtəşəm qələbə göstərilə bilsər. Bütönlüklə qələbənin əsaslılığı təsdiq edildi. Bu tarixi zəfər nəticəsində 30 ilə yaxın Ermenistan tərəfindən işğal altında saxlanılan torpaqlar azad edildi, ölkənin beynəlxalq səviyyədə tanınmış ərazi bütönlüyü bərpa olundu. Bununla həm də BMT Təhlükəsizlik Şurasının Azərbaycan Respublikasının ərazi bütövlüyünün təmin edilməsini tələb edən və illərlə kağız üzərində qalan 4 qətnaməsi yerinə yetirilmiş oldu.

Tarix baxımından qısa muddətdə qazanılmış bu qələbə Prezident İlham Əliyev tərəfindən müasir elmə əsaslanan yeni dövlət idarəciliğin texnologiyalarının işlənilməsi və tətbiqi nticəsində qazanılmışdır. Müasir, qabaqlayıcı tələblərə cavab verən və daim tekmilləşən dövlət qulluğu sisteminin taşkılı, fasiləsiz təhsil şəraitində səmərəli fəaliyyət göstərən kadr potensialının formallaşdırılması bu texnologiyaların vacib bir istiqamətidir. Bunlar eyni zamanda işğaldan azad edilmiş ərazi-lərdə bərpa işlərinin böyük sürətlə və ən yüksək müasir standartlar nəzərə alınmaqla həyata keçirilməsini şərtləndirmişdir. Yaranmış vəziyyət həm innovativ idarəetmə texnologiyalarının, həm də ən müasir istehsalat proseslərinin tətbiqi nticəsində baş verir. Bu fəaliyyətlərin əsasında isə müvafiq bilik və bacarığa malik olan insan potensialının formallaşması və idarəe edilməsi durur.

Dövlət idarəciliyi sahəsində müasir və

daimi yenilənən bilik və bacarıq malik olan kadr potensialının formalşdırılması və optimal idarəedilməsi, bu sahədə elmi araşdırmacların aparılması məqsədi ilə Ulu Öndər Heydər Əliyevin 1999-cu ildə imzaladığı fərman əsasında Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Dövlət İdarəciliğ Akademiyası təsis edildi. Bu yeni təhsil və elm mərkəzinə dövlət qulluğu üçün kadrların hazırlanması və tekmilləşdirilməsi, daim baş verən dəyişikliklər şəraitində dövlət idarəciliyi sisteminin modernləşdirilməsinə dair tövsiyələrin işlənməsi sahəsində aparıcı elm, təhsil və informasiya mədəniyi statusu verildi.

məsiyə mərkəzi statusu verildi. Dövlət idarəciliyi və dövlət qulluğu sahələrində innovativ islahatlar aparan Prezident İlham Əliyevin 2014-cü və 2017-ci illərə aid sərəncamları ilə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Dövlət İdarəciliçilik Akademiyasının ölkənin bu sahədə aparıcı təhsil, elmi-analitik və informasiya mərkəzi kimi mövcud statusu xeyli genişləndirildi. Bu, bütövlükdə gözənlənilən idi: 2003-cü ildə Prezident İlham Əliyev Cənəvrədə 175 ölkənin iştirakı ilə keçirilən Dünya Sammitində ölkənin inkişaf konsepsiyasının əsasında "qara qızıl"ın insan potensialının inkişafına və bu potensialın iqtisadiyyatda insan kapitalına çevrilmesi konsepsiyasının durduguunu bəyan etmişdi.

tin səmərəliliyi yalnız dövlət qulluqçuları, dövlət qulluğunun müxtəlif sahələrində çalışanlar, dövlətin digər işçilərinin hazırlıq seviyyəsindən asılı deyil. Həmin qrupa aid olan heyətin, qərar qəbul və ic-

ra edenlerin bilik və bacarığı davamlı inkişaf və inklüziv cəmiyyətin formalşamasının vacib şərti olsa da, bu istiqamətdə yüksək nailiyyətlərin əldə edilməsi baxımından təhsil sisteminin digər səviyyələrində də müvafiq tədris proqramlarının işlənilməsi və tətbiq edilməsi olduqca əhəmiyyətdir. Eyni zamanda davamlı inkişaf edən inklüziv cəmiyyətin qurulması bu sahədə əhalinin bu innovativ dəyişikliklərə hazır olmasına və deməli, daimi məlumatlandırılmasını tələb edir.

Prezident İlham Əliyevin dövlət idarəciliyində tətbiq etdiyi innovativ texnologiyalar və bu yanaşmanın tələblərini tömən etmək məqsədi ilə Dövlət İdarəciliy Akademiyasında təhsil və təlimlər kompleks şəklində həyata keçirilir. Dövlət idarəciliyi sahəsində insan potensialının formallaşması və inkişaf prosesi üçün müvafiq mühitin yaradılmasını nəzərdə tutan kompleksin mərkəzində Prezident İlham Əliyevin müəyyənləşdirdiyi hədəflərin və tətbiq etdiyi yeni idarəcilik texnologiyalarının elmi əsaslandırılması dayanır. Təkca 2023-cü il və 2024-cü ilin birinci yarısında Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Dövlət İdarəciliy Akademiyasında 5000-dən çox dövlət qulluqçusu təlim və yenidən hazırlıq keçmişdir ki, bu da dövlət başçısının 30 oktyabr 2018-ci il sərəncamı ilə təsdiqlədiyi "2019-2030-cu illər üçün Azərbaycan Respublikasının Məşğulluq Strategiyası"nda nəzərdə tutulduğundan çıxdur. O da qeyd edilməlidir ki, dövlət qulluqçularının təlim, tədris prosesi dövlət başçısı tərəfindən növbəti onillikdə ölkənin sosial-iqtisadi inkişafına dair müəyyən

Dövlət idarəciliyinin və dövlət qulluqçularının təşkilində tətbiq edilən yeni texnologiyalar durur.

Əslində, dövlət qulluğu sisteminin təşkili, dövlət qulluqçularının fealiyyət səmərəliliyinin qiymətləndirilməsi müxtəlif yanaşmalar əsasında həyata keçirilir. Azərbaycanda bu prosesin təşkilinə daha müasir yanaşma ortaya qoyulub. Burada dövlət qulluğu sistemi, dövlət qulluqçularının fealiyyət səmərəliliyi ölkənin iqtisadi, sosial və humanitar, həmçinin təhlükəsizliyinin təminini sahələrində əldə etdiyi son nəticələrə görə dəyərləndirilir.

Beynəlxalq təşkilatların hesabatları-na görə, bu gün Azərbaycan iqtisadi, so-

hər gərç, bu gün Azərbaycan iqtisadi, sosial və humanitar inkişaf və təhlükəsizliyin təminini namənə maddi və insan resurslarından ən səmərəli istifadə sahəsində dünya lideridir. Bəlliidir ki, hazırda dünya turbulentlik, sosial, iqtisadi və siyasi inkişafın qeyri-müəyyənliliyi dönməni yaşayır. Miqyaslı çağırışların dəf edilməsi gedişində cəmiyyətin dövlətə etimadı, onun dəyişikliklərə hazırlığı məsələsi xüsusi önem daşımağa başlayıb. Səmərəli dövlət idarəciliyi, vətəndaşların qərar qəbulu prosesində iştirakına tövbəti formalıdır. Bu zərurətləri zamanında dəyərləndirən dövlət başçısı İlham Əliyev xidmət və "insan mərkəzli" dövlət idarəciliyi modelini formalasdırmağa müvəffəq olub. Bu modelin əsas dəyərləri vətəndaşlar və onların həyat keyfiyyətinin yüksəldilməsidir.

Ölkədə son illər həyata keçirilən bütün işləkətlər və davamlılıklar da məhz və-

stəmlə əsaslıdan rəqabətə qalmaq yəni iqtisadi artımın "yaşıl" olması, inkişafın davamlılığı, işğaldan azad edilmiş torpaqların Böyük qayıdışın təmin edilməsi, inklüziv cəmiyyətin qurulması nəzərdə tutulub. Milli ekoloji siyasetlərin qabaqcıl beynəlxalq tocrübələrlə uzlaşdırılması bu işdə mühüm əhəmiyyət keşf edir. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Dövlət İdarəciliy Akademiyası bu istiqamətlərdə bilik və bacarığın formalasdırılması na xidmət edən bir sıra dərsliklər dərnək edib. Həmin dərsliklərin bəziləri dünyada birincidir və bu səbəbdən onların ingiliscə dilində dərc edilmiş versiyası dünyanın ən böyük online ticarət platforması olan Amazonda qlobal miqyasda yayılmışdır. Yeni biliklərlə yanaşı, bu dərsliklər eyni zamanda Azərbaycanın son 20 ildə əldə etdiyi nailiyyətlər barəsində məlumatları yayır və hazırda COP29-a hazırlıq prosesində faydalı olacaq məzənlərini

tun İslahatlar və dəyişikliklər də möhz vətəndaşlarla dövlətin qarşılıqlı əlaqəsinin yaxşılaşdırılması, strateji planlaşdırmanın səmərəliliyinin artırılması, dövlət aparatının optimallaşdırılması və dövlət xidmətləri göstərilməsinin proaktiv formatı yerli idarəetmənin inkişafına yönəldilib. Bu parametrlərin uğurlu şəkildə gerçəkləşdirilməsi Azərbaycanın beynəlxalq səviyyədə qazanılan nailiyyətlərinin və ölkədaxili inkişafın zəmini kimi çıxış edib.

Ölkədə inkişafə yönələk mühitin ya-

tükədə ugurla sınıqdan keçmiş dövlət idarəciliyində və dövlət qulluğunun təşkilində yüksək səmərəyə malik olan yeni sinergetik texnologiyaların bir istiqamətidir. Azərbaycanda Prezident İlham Əliyevin təşəbbüsü ilə dünyada ilk dəfə olaraq dövlət idarəciliyində və dövlət qulluğunun təşkilində tətbiq edilən sinergetik texnologiyalar ilə yanaşı, komplementar və kompensasiyon yanaşmaların səfərbər edilməsi ölkənin iqtisadi, sosial, humanitar inkişafı, mötəbər beynəlxalq platformlarda sözünün keçərliliyinin vacib şərtidir. Beynəlxalq təşkilatlar tərəfindən yüksək dəyərləndirilən Azərbaycan Respublikasının son 20 ildə müşahidə edilən sürətli və innovativ inkişafının əsasında əlverişli biznes mühüm Avropanın enerjitohlüksizliyində mühüm rol oynayaq. Azərbaycanın "yaşıl enerji" sahəsində də investisiya cəlbəciliyini yüksəldib. Dərc olunmuş məlumatlar əminliklə vurğulamağa əsas verir ki, Azərbaycandakı qeyri-neft sektorunun inkişafı istiqamətində görülən işlər öz bəhrəsini verməkdədir. Yaradılan sənaye parkları, sahibkarlara edilən güzəştər və verilən subsidiyalar, investisiya təşviqi sənədləri və digər tədbirlər ölkədə biznesin inkişafını sürətləndirib. Bunun sayəsində mövcud global problemlər fonunda Azərbaycanın iqtisadiyyatı yüksək sabitlik və xarici deyişikliklərə çəvik uyğunlaşmaq qabiliyyəti nümayiş etdirir.

Prezident İlham Əliyev tərəfindən işlənilən və tətbiq olunan yeni dövlət idarəciliyi texnologiyaları, bu innovasiyalara uyğun formalasdırılan dövlət qulluğu sistemi Azərbaycanın sosial siyasetin reallaşdırılması və insanların rifahının təmin olunması naminə iqtisadi imkanlardan səmərəli istifadə sahəsində dünya lideri kimi tanınmasına yol açıb. Bu fakt həmçinin Davosda Dünya İqtisadi Forumu tərəfindən yayımlanan xüsusi qlobal hesabatlarda eks olunub. Hesabatlarda bildirilir ki, Azərbaycan qlobal miqyasda davamlı inkişaf edən inklüziv cəmiyyətin qurulması üçün iqtisadi imkanlardan ən səmərəli istifadə edən ölkədir.

Azərbaycan "yıl" zamanda qlobal məqyasda aktual olan "yaşıl enerji", karbon-suzlaşdırma, hidrogen istehsalı kimi layihələrin reallaşdırılmasının əsas təşəbbüskarlarından biridir. Prezident İlham Əliyevin hələ 2004-cü il 21 oktyabr tarixli sərəncamı ilə təsdiq edilmiş "Azərbaycan Respublikasında alternativ və bərpə olunan enerji mənbələrindən istifadə olunması üzrə Dövlət Programı" bu sahədə yol xəritəsi müəyyənləşdirərək bərpə olunan enerji mənbələrindən istifadə məqsədilə əsaslı tədbirlərin həyata keçirilməsinə imkanlar açıb. Beynəlxalq Enerji Agentliyi tərəfindən hazırlanmış plana əsasən, 2050-ci ilədək dünya ölkələri tərəfindən atmosferə atılan karbon emissiyalarının tam şəkildə qadağan edilməsi nəzərdə tutulur. Paris İqlim Sazişini ratifikasiya edən Azərbaycan baza ilə olan 1990-ci ilde müqayisədə 2030-cu ilədək istilik effekti yaradan qazların emissiyalarının səviyyəsində 35 faiz azalma ilə bağlı könüllü öhdəlik götürüb və artıq bu öhdəliyi 40 faizə çatdırıb.

Azərbaycanın 2050-cü ilədək sosial-
iqtisadi inkişafə dair milli prioritetlərindən
birinin "Təmiz ətraf mühit və yaşıl artım
ölkəsi" kimi müəyyənləşdirilməsi, azad
edilmiş ərazilərin və Naxçıvan Muxtar
Respublikasının "yaşıl enerji" zonası,
2024-cü ilin "Yaşıl dünya naməsi həm-
roylilik ili" elan edilməsi bu sahədə aparılan
məqsədönlü dövlət siyasetinin təzahürü-
dür. Hesablamalara görə, Azərbaycanın
quruda 27 qıqavatdan çox külək və günəş,
Xəzər dənizində 157 qıqavat külək enerji-
si potensialı mövcuddur. Qarabağ və Şər-
qi Zəngəzurda külək, günəş və hidroener-
ji potensialı 10 qıqavatdan çoxdur. Həmin
potensial ölkədə ekoloji mühitin yaxşılaş-
dırılması və turizm səlbediciliyinin artırıl-
ması ilə yanaşı, elektrik ixracı potensialı-
nın yüksəldilməsi baxımından da mühüm
dividendler ved edir. Azərbaycanın "yaşıl
enerji" sahəsində reallaşdırıldığı layihələ-
rin əsas məqsədlərindən biri də ölkədə
elektrik enerjisi istehsalına sərf olunan
böyük həcmədə təbii qaza qənaət olunma-
sı və onun Avropaya ixracının həcminin
artırılmasıdır.

miş reallıqlar, azad olunan ərazilərdə aparılan bərpa, yenidənqurma işləri, yeni dəhlizlər ölkədə ÜDM istehsalının artmasına, sosial inkişaf trendinin təmininə və məşğulluğa töhfə verir. Zamanında Ümummilli Lider müraciətində deyirdi: "Üzümü sizə - həmvətənlərimə tutaraq, qarşidan gələn prezident seçkilərində prezidentliyə namızəd, mənim siyasi vari sim, Yeni Azərbaycan Partiyası sədrinin I müavini İlham Əliyevi dəstəkləməyə çağırıram. O, yüksək intellektli, praqmatik düşüncəli, müasir dünya siyasetini və iqtisadiyyatını gözəl bilən, enerjili və təşəbbüskar bir şəxsiyyətdir. Sizi əmin edirəm ki, həm İlham Əliyev, həm də Yeni Azərbaycan Partiyası bundan sonra da xalqımızın ən layiqli övladlarını öz ətrafında six birləşdirərkən Azərbaycan dövlətinin inkişafı və xalqımızın firavanlığı yolunda çox işlər görəcək. İnanıram ki, mənim axıra çatdırı bilmədiyim taleyüklü məsələləri, planları, işləri sizin köməyiniz və dəstəyinizlə İlham Əliyev başa çatdırı biləcək. Mən ona özüm qədər inanıram və gələcəyinə böyük ümidi bəsləyirəm".

dövlət idarəciliyi sahəsində həyata keçir-diyi çoxşaxəli islahatlar, təkmilləşdirmə tədbirləri və zəruri dəyişikliklər sayəsin-də gerçəkliyə çevirib. Amma bu, hələ son deyil. Cənab İlham Əliyevin fəaliyyəti Azərbaycan dövlətini daha qüdrətli, Azərbaycan xalqını daha güclü, Azərbaycan bayrağını daha uca etməyə hə-dəflənib.